

F. t. l. vedr. kommunal tjenestemandsret

Lovforslag nr. L 145. Fremsat den 17. januar 1990 af indenrigsministeren (Thor Pedersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om en kommunal tjenestemandsret

(Organisationsansvar m.v.)

§ 1

I lov nr. 280 af 10. juni 1981 om en kommunal tjenestemandsret foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk. 1*, ændres »§ 10, stk. 1,« til: »§ 10«.

2. I § 2 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Indenrigsministeren kan bestemme, at tjenestemandsretten skal behandle sager om kollektiv overtrædelse af bestemmelser svarende til § 10 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, begået af andet personale, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår i kommuner, amtskommuner og kommunale fællesskaber, end det i *stk. 1* nævnte. Bestemmelsen i § 3, *stk. 3*, finder tilsvarende anvendelse på den eller de organisationer, der udøver forhandlingsretten for det personale, der er omfattet af indenrigsministerens bestemmelse efter 1. pkt.«.

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

3. § 2, *stk. 5*, der bliver *stk. 6*, affattes således:

»*Stk. 6.* Indenrigsministeren bemyndiges til efter forhandling med vedkommende kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser samt personaleorganisationer, jf. *stk. 5* og § 1, *stk. 3* og 4, at udvide tjenestemandsrettens kompetence til sager svarende til de i § 53, *stk. 1*, nr. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folke-

skolen og folkekirken nævnte. Indenrigsministeren fastsætter i forbindelse hermed bestemmelser svarende til § 53, *stk. 3*, 2. og 3. pkt., § 53 a og § 54 a, *stk. 1*, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.«.

4. I § 3 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En eller flere af de i § 1, *stk. 4*, nævnte organisationer kan af tjenestemandsretten ikendes bod, hvis organisationen har understøttet en overtrædelse som nævnt i § 2, *stk. 1*, eller ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre overtrædelsen eller bringe den til ophør. Boden tilfalder den, der har anlagt sagen.«.

5. § 4, *stk. 1*, affattes således:

»Sager som nævnt i § 2, *stk. 1* og 5, kan anlægges af de i § 1, *stk. 3*, nævnte kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser mod en eller flere forhandlingsberettigede personaleorganisationer.«.

6. § 4, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Overtrædelser som nævnt i § 2, *stk. 1* og 5, skal uden for Københavns og Frederiksberg Kommuner indberettes af kommunalbestyrelsen til vedkommende kommunale sammenslutning, jf. § 1, *stk. 3*.«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Med lovforslaget indføres der regler om organisationsansvar på det kommunale tjenestemandsområde. Forslaget herom skal ses i sammenhæng med finansministerens samtidig fremsatte lovforslag om ændringer af tjenestemandsloven, hvorefter der indføres organisationsansvar på det statslige tjenestemandsområde.

Endvidere indeholder lovforslaget et forslag om ophævelse af bestemmelserne om det særlige påtaleudvalg i lovens § 4, stk. 1.

Endelig foreslås det, at indenrigsministeren bemyndiges til at fastsætte bestemmelser om, at personale ansat på tjenestemandslignende vilkår inddrages under den kommunale tjenestemandsrets kompetence.

Organisationsansvar

Efter forslaget om ændring af tjenestemandsloven får den statslige tjenestemandsret mulighed for at ikende centralorganisationer bod, hvis centralorganisationen har understøttet eller været passiv over for tjenestemænds kollektive overtrædelse af tjenestemandslovens § 10. Bestemmelsen finder tilsvarende anvendelse på de organisationer, der er tilsluttet centralorganisationerne.

Forslaget skal ses i lyset af, at tjenestemandsorganisationer i flere tilfælde har styret og finansieret arbejdsnedlæggelser blandt tjenestemænd.

Tjenesteforseelser begået på det kommunale tjenestemandsområde behandles efter lignende regler som tjenesteforseelser begået på det statslige tjenestemandsområde. Da der fortsat bør gælde samme regler for så vidt angår alle offentligt ansatte tjenestemænd, herunder også på det kommunale tjenestemandsområde, foreslås det, at der ligeledes indføres bestemmelser om organisationsansvar i loven om en kommunal tjenestemandsret, jf. forslagens § 1, nr. 4.

Ophævelse af påtaleudvalget

Det foreslås, at det fællesudvalg, som kan anlægge sager i henhold til § 2, stk. 1, i lov om en kommunal tjenestemandsret nedlægges, jf. forslagens § 1, nr. 5.

Efter de gældende bestemmelser skal Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Kommuner i Københavns Amt samt Københavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelser nedsætte et fællesudvalg, det såkaldte påtaleudvalg, som kan anlægge sager mod de forhandlingsberettigede personaleorganisationer.

Der skønnes imidlertid ikke længere at være behov for, at kompetencen til at rejse sag ved den kommunale tjenestemandsret er henlagt til et udvalg, der er fælles for hele den kommunale sektor. Efter forslaget kan Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Kommuner i Københavns Amt samt Københavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelser hver for sig anlægge sager ved tjenestemandsretten.

Inddragelse af personale ansat på tjenestemandslignende vilkår under den kommunale tjenestemandsret

Efter forslaget får indenrigsministeren mulighed for at bestemme, at personale ansat på tjenestemandslignende vilkår i kommuner, amtskommuner og kommunale fællesskaber inddrages under den kommunale tjenestemandsrets kompetence, jf. forslagens § 1, nr. 2.

På det statslige område har finansministeren allerede hjemmel til at inddrage personale ansat på tjenestemandslignende vilkår under den statslige tjenestemandsrets kompetence, jf. tjenestemandslovens § 53, stk. 5. Denne hjemmel er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 174 af 27. april 1984 med senere ændringer om inddragelse under tjenestemandsrettens kompetence af visse tjenestemandslignende ansatte personalegrupper i staten, folkeskolen og folkekirken, i tilskudsberettigede institutioner eller koncessionerede virksomheder.

Efter de gældende regler i loven om en kommunal tjenestemandsret er størstedelen af det kommunale personale, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår, allerede omfattet af tjenestemandsrettens kompetence. Efter lovens § 2, stk. 1, behandler tjenestemandsretten således sager om kollektive overtrædelser, der er begået af reglementsansat personale ved

kommunale og amtskommunale dag- og døgninstitutioner og selvejende dag- og døgninstitutioner, som kommunalbestyrelser og amtsråd har indgået driftsoverenskomst med.

Den foreslåede bemyndigelse til indenrigsministeren vil muliggøre, at øvrigt personale i kommuner, amtskommuner og kommunale fællesskaber, der er ansat på tjenstemandslignende vilkår, vil kunne inddrages under tjenstemandsrettens kompetence, jf. bemærkningerne til § 1, nr. 2.

Vedrørende tilblivelsen af lov om en kommunal tjenstemandsret henvises til Folketingstidende 1980/81, 9872, 10303, 11903 og 12182.

Forslagene vil ikke medføre nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for staten. Forslagene om organisationsansvar medfører merindtægter eller merudgifter for kommunerne, i det omfang der ikendes bod i disse sager.

Lovforslaget er forelagt Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Kommuner i København Amt, Københavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelser, Kommunernes Lønningsnævn og de kommunale tjenstemandsorganisationer. Endvidere er forslaget forelagt Justitsministeriet og Finansministeriet, Administrations- og Personaledepartementet.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget er en konsekvensændring af forslaget til lov om ændring af lov om tjenstemænd i staten, folkeskolen og folkekirken om ophævelse af § 10, stk. 2, i tjenstemandsloven.

Til nr. 2

Som angivet i de almindelige bemærkninger, foreslås det, at indenrigsministeren – ligesom finansministeren efter tjenstemandslovens § 53, stk. 5, – kan bestemme, at sager vedrørende kollektive overtrædelser, der begås af personale ansat på tjenstemandslignende vilkår, kan behandles af tjenstemandsretten.

Da reglementsansat personale ved kommunale og amtskommunale dag- og døgninstitutioner allerede er omfattet af tjenstemandsrettens kompetence, vil bemyndigelsen især omfatte fast ansatte budgetmæssigt lønede personer, f.eks. håndværkere og arbejdere, der er ansat på tjenstemandslignende vilkår. Endvidere vil bemyndigelsen muliggøre, at timelærere, vakancevikarer og faste vikarer, der er ansat ved Københavns Kommunes skolevæsen, vil kunne inddrages under tjenstemandsrettens kompetence, så-

ledes at de i forbindelse med kollektive overtrædelser vil kunne blive ligestillet med tilsvarende personalegrupper, der er ansat i folkeskolen uden for København, jf. § 1, litra a, i Finansministeriets bekendtgørelse nr. 174 af 27. april 1984. Også personale ved kommunale fællesskaber, der er ansat på tjenstemandslignende vilkår, vil i medfør af bestemmelsen kunne inddrages under tjenstemandsrettens kompetence.

Ved forslaget præciseres det, at den i forslaget til nr. 4 foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 3, om organisationsansvar for kollektive overtrædelser finder tilsvarende anvendelse på den eller de organisationer, der udøver forhandlingsretten for det berørte personale.

Til nr. 3

Forslaget er en konsekvens dels af den foreslåede bestemmelse i dette lovforslags § 1, nr. 2, dels af forslaget i § 1, nr. 10, i lovforslaget om ændring af lov om tjenstemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, hvorefter der indføres en ny § 53 a om organisationsansvar for overtrædelse af indgåede aftaler. Denne bemyndigelse til at indføre organisationsansvar i overensstemmelse med reglerne i tjenstemandslovens § 53 a får kun betydning, hvis indenrigsministeren udnytter den gældende bemyndigelse til efter forhandling med de kommunale sammenslutninger og personaleorganisationerne at udvide tjenstemandsrettens kompetence til sager om overtrædelse eller fortolkning af indgåede aftaler, jf. tjenstemandslovens § 53, stk. 1, nr. 1.

Til nr. 4

Efter § 3, stk. 2, i lov om en kommunal tjenstemandsret kan tjenstemandsretten ikende personer, der har begået kollektiv overtrædelse af bestemmelserne i de kommunale tjenstemandsregulativer og -vedtægter, jf. lovens § 2, stk. 1, advarsel eller irettesættelse eller bøde.

Det foreslås, at tjenstemandsretten herudover kan ikende en organisation bod, hvis organisationen har understøttet en overtrædelse, som nævnt i § 2, stk. 1, i lov om en kommunal tjenstemandsret. Det foreslås endvidere, at organisationen kan ikendes en bod, hvis organisationen ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre overtrædelsen eller bringe den til ophør. Boden, der fastsættes under hensyn til samtlige sagens omstændigheder, tilfalder den, der har anlagt sagen.

Organisationsansvar efter den foreslåede bestemmelse kan f.eks. foreligge, hvis en kollektiv overtrædelse begås efter opfordring fra organisationen eller personer, der repræsenterer organisationen. Endvidere kan der pålægges organisationsansvar, hvis or-

gisationen støtter en kollektiv overtrædelse økonomisk eller på anden måde. Organisationsansvar kan også pålægges, hvis organisationen forholder sig passivt over for en kollektiv overtrædelse.

Arbejdsretlig praksis med hensyn til, hvornår der foreligger organisationsansvar, vil kunne være vejledende i disse sager.

Forslaget indebærer ikke nogen ændret retlig vurdering af den enkelte tjenestemands ansvar for overtrædelser efter lovens § 2, stk. 1.

Til nr. 5 og 6

Efter forslaget nedlægges påtaleudvalget. Baggrunden for de gældende regler om, at søgsmålskompetencen skal udøves af et fælles udvalg, har været et ønske om at sikre en ensartet behandling af tjenestemænds kollektive arbejdsnedlæggelser m.v. På det kommunale område, hvor kommuner og amtskommuner hver for sig er selvstændige arbejdsgivere, blev det derfor anset for nødvendigt at oprette et fælles organ for at undgå, at der blev fulgt forskellige retningslinier ved overvejelser om, hvorvidt sag skal anlægges.

Efter at den kommunale tjenestemandsret nu har fungeret i nogle år og fastlagt en praksis med hensyn til behandlingen af sager om kollektive overtrædelser, findes hensynet til en tilstrækkelig ensartethed at kunne tilgodeses ved en ordning, hvorefter de kommunale sammenslutninger samt Københavns og Frederiksberg Kommunalbestyrelser tillægges søgsmålskompetencen. Det er derfor i § 1, nr. 6, foreslået, at kollektive overtrædelser uden for Københavns og Frederiksberg Kommuner skal indberettes af kommunalbestyrelsen til vedkommende kommunale sammenslutning, der anlægger sagen ved tjenestemandsretten.

Henvisningen til § 2, stk. 5, er en konsekvensændring af forslaget i § 1, nr. 2.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

De foreslåede bestemmelser, herunder om organisationsansvar, får ikke tilbagevirkende kraft.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 280 af 10. juni 1981 om en kommunal tjenestemandsrret foretages følgende ændringer:

1. I § 2, stk. 1, ændres »§ 10, stk. 1,« til: »§ 10«.

§ 2. Den kommunale tjenestemandsrret behandler sager om kollektiv overtrædelse af de bestemmelser i de kommunale tjenestemandregulativer og -vedtægter samt i reglementerne for det reglementsansatte personale ved kommunale og amtskommunale dag- og døgninstitutioner, som kommunalbestyrelser og amtsråd har indgået driftsoverenskomst med, der svarer til § 10, stk. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken. Tjenestemandsrretten kan alene behandle overtrædelser, der er begået af ansatte omfattet af en forhandlingsberettiget organisation.

2. I § 2 indsættes efter *stk. 4* som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Indenrigsministeren kan bestemme, at tjenestemandsrretten skal behandle sager om kollektiv overtrædelse af bestemmelser svarende til § 10 i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken, begået af andet personale, der er ansat på tjenestemandslignende vilkår i kommuner, amtskommuner og kommunale fællesskaber, end det i *stk. 1* nævnte. Bestemmelsen i § 3, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på den eller de organisationer, der udøver forhandlingsretten for det personale, der er omfattet af indenrigsministerens bestemmelse efter 1. pkt.«.

Stk. 5 bliver herefter *stk. 6*.

3. § 2, *stk. 5*, der bliver *stk. 6*, affattes således:

»*Stk. 6.* Indenrigsministeren bemyndiges til efter forhandling med vedkommende kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser samt personaleorganisationer, jf. *stk. 5* og § 1, *stk. 3* og 4, at udvide tjenestemandsrrettens kompetence til sager svarende til de i § 53, *stk. 1*, nr. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken nævnte. Indenrigsministeren fastsætter i forbindelse hermed bestemmelser svarende til § 53, *stk. 3*, 2. og 3. pkt., § 53 a og § 54 a, *stk. 1*, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.«.

§ 2. ---

Stk. 5. Indenrigsministeren bemyndiges til efter forhandling med de i § 1, *stk. 3* og 4, nævnte kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser samt personaleorganisationer at udvide tjenestemandsrrettens kompetence til sager svarende til de i § 53, *stk. 1*, nr. 1, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken nævnte. Indenrigsministeren fastsætter i forbindelse hermed bestemmelser svarende til § 53, *stk. 3*, 2. og 3. punktum, samt § 54a, *stk. 1*, i lov om tjenestemænd i staten, folkeskolen og folkekirken.

4. I § 3 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* En eller flere af de i § 1, *stk. 4*, nævnte organisationer kan af tjenestemandsrretten ikendes bod, hvis organisationen har understøttet en overtrædelse som nævnt i § 2, *stk. 1*, eller ikke med alle rimelige midler har søgt at hindre overtrædelsen eller bringe den til ophør. Bodden tilfalder den, der har anlagt sagen.«.

5. § 4, *stk. 1*, affattes således:

»Sager som nævnt i § 2, *stk. 1* og 5, kan anlægges af de i § 1, *stk. 3*, nævnte kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser

mod en eller flere forhandlingsberettigede personaleorganisationer.«.

§ 4. De i § 1, stk. 3, nævnte kommunale sammenslutninger og kommunalbestyrelser nedsætter et fælles udvalg, som kan anlægge sager i henhold til § 2, stk. 1, mod en eller flere forhandlingsberettigede personaleorganisationer. Indenrigsministeren fastsætter de nærmere regler om udvalgets sammensætning og virksomhed.

6. § 4, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Overtrædelser som nævnt i § 2, stk. 1 og 5, skal uden for Københavns og Frederiksberg Kommuner indberettes af kommunalbestyrelsen til vedkommende kommunale sammenslutning, jf. § 1, stk. 3.«.

§ 4. ---

Stk. 3. Overtrædelser som nævnt i § 2, stk. 1, skal indberettes af vedkommende kommunalbestyrelse til det i stk. 1 nævnte fælles udvalg efter regler fastsat af udvalget.